

# Zgodnja

# DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 19. listopada 1875.

List 47.

## Koledar za naslednji teden.

Listopad. — November.

21. **Nedelja XXVII** po binkočtih. Evangelij: „Jezus prerokuje razdjanje jeruzalemskega mesta in tempeljna. (Mat. 24.) Darovanje Marije Device v tempeljnu.

22. **Ponedeljek.** Sv. *Cecilija*, devica in prič., Rimljanka, je pod cesarjem Severom dosegla mučeniško krono 22. listopada v začetku 3. stoletja.

23. **Torek.** Sv. *Klemen* papež sprič., Rimljan, je bil v morje potopljen 23. listop. leta 100.

24. **Sreda.** Sv. *Janez s Križa* spoz., prvi izmed bosih karmelitov. † 14. grudna 1591.

25. **Četertek.** Sv. *Katarina*, devica sprič., je prešla mučeniško krono 25. listop. l. 307.

26. **Petek.** Sv. *Peter*, sprič., škof v Aleksandriji na Egiptovskem, je bil ob času cesarjev Maksimijana in Galerija 26. listopada ob glavo djan.

27. **Sabota.** Sv. *Valerijan*, škof oglejski pri Gorici, spoz. † 27. listop. l. 389.

Sv. pušavnik *Barlaam* in kraljevi sin *Jozafat*. Sv. *Janez Damaščan* je popisal življenje teh dveh svetnikov po starih indijanskih zgodovinskih buhvalh. Tukaj nasledva le kratek posnetek njegovega daljšega popisa. — Sveti apostelj *Tomaž* je bil prišel v Indijo, in je tam sejal seme svetega evangelija. (Glej *Danico* lansk. leta. List 51.) V poznejšem času so bili tudi menihi tebajske pušave iz Afrike v Indijo dospeli, in so mnogo ljudstva, tudi nekega slovečega kneza, več imenitnih móž in kraljevih svetovavcev spreobrnili k sveti keršanski veri. To pa je mogočnega ajdovskega, v mesene skladnosti zagreznega kralja Abenerja močno razdražilo; ukazal je vse kristjane iz svojega kraljestva pregnati, če ne bodo svoje vere zatajili in malikom darovali. Kristjani so v pušave in hribe bežali, ter se tam skrivali.

Okoli leta 323 po Kr. mu je bil rojen sin *Jozafat* takó zale podobe, da mu ga ni bilo enacega v vsem njegovem kraljestvu. Veselje je bilo neznansko veliko. Darovanje malikom v zahvalo je bilo v vsem kraljestvu zapovedano. Ko *Jozafat* nekoliko odraste, ga dá oče v drugo mesto peljati, kjer je bil v velikanskem poslopju prav skerbno in mehko izrejevan; kralj je namreč njegovim oskerbnikom zapovedal, naj vse od njega odvrtačo, kar bi ga žaliti in nepokojnega delati utegnilo; toraj ga ne smejo pušati iz grada med ljudstvo, da ne bode vidil celo nobene reve in težave človeških otrók. Od keršanske vere mu ne smé nihče kar besedice ne pod smertno kaznijo v misel vzeti. Mandarini (malikovavski služabniki) so ga v perzijanskih vednostih podučevali.

Deček, bistrega uma in blazega serca, je bil čudo in veselje svojim učnikom, zlasti pa svojemu očetu, ki ga je večkrat obiskal. Mladeneč *Jozafat* vpraša enega svojih učnikov, do ktereга je posebno zaupanje imel, zakaj ga oče ne pusti med ljudstvo. Učenik mu odgovori, da ga njegov oče zato ne pusti med ljudstvo, da bi ne vidil njegovih nadlóg, ktere bi ga žalile, in bi ga nepokojnega delale; pa tudi zato ne, da bi nič ne slišal od preganjanja kristjanov in njih vere. Pri teh besedah prisije žarek nebeške luči v njegovo blago dušo. Mladeneč prosi svojega očeta, naj ga pusti iz palače med ljudstvo, da bode veselega sercá. Oče mu dovoli prošnjo, ter ga ukaže peljati v svojem kraljevem vozu k veselicam. Mladeneč vidi hromeга, starega, sivega možá, in vpraša svojega učenika, kaj bode s tem človekom? Učenik mu odgovori: „Umerl bo“. Mladeneč: „Ali bom tudi jaz umerl, in kaj bode potem z menoj?“ Učenik mu ne vé nič gotovega povedati, reče mu pa, da kristjani in menihi, ktere je njegov oče ukazal nekaj iz svojega kraljestva pregnati, nekaj pa pomoriti, vedó veliko od prihodnjega življenja po smerti povedati. *Jozafat* serčno želi resnico zvediti. Bog se ga po svoji neskončni milosti usmili, in mu pošlje keršanskega učenika.

V senaarski deželi na Egiptovskem je živel svet pušavnik, duhoven, po imenu *Barlaam*. Temu svetemu možu je bil Bog v prikazni razodel, da kraljevi sin v Indiji močno želi zvediti resnice keršanske vere. *Barlaam* se neutegoma podá na pot v kupčevavski obleki, ter se prepelje v ladiji v Indijo; Duh Božji ga naravnost pelje v kraljevi dvor k *Jozafatu*. Okolišine in razgovore med kraljevim dvornikom in *Jozafatom* natančno popisovati tukaj prostor ne dopuša: omenimo pa samo to, da ga je *Barlaam* delj časa obiskoval, ga v keršanski veri podučeval in poslednjič kerstil.

Strežniki in učeniki mladega princa so se že dolgo časa čudili, da ta tujec k njemu hodi. Naj viši dvornik *Cardan*, kteremu je bil kralj dvor in skerb za svojega sina izročil, gre k *Jozafatu* in mu reče: „Moj gospod! ti dobro veš, kako zvesto sem tvojemu očetu služil; bojim se pa, da bi ta tujec, ki k tebi hodi, kristjan ne bil; če bi bilo to, mi gre za glavo, ker nisem tega sporočil tvojemu očetu“. *Jozafat* želi, da bi *Cardan* nektere keršanske resnice slišal; toraj mu reče, naj se za ogrinjalo skrije in poslušá, kar mu bode tujec pripovedoval. *Jozafat* prosi *Barlaama*, naj mu vse keršanske nauke ponovi. *Cardan* jih za ogrinjalom skrit poslušá. Po *Barlaamovem* odhodu vpraša *Jozafat* *Cardana*, če so mu bili keršanski nauki všeč, in če jih je voljan sprejeti? *Cardan* mu odgovori: „Moj gospod in kralj, teh ostrih naukov ne morem sprejeti, zlasti pa tudi ne zato, ker se bojim tvojega očeta“. *Jozafat* mu odgovori, da mu je prav iz serca žal, da noče teh lepih naukov sprejeti,

ter ga prosi, da naj do vgodne prilike ne pové očetu tega, da ga ne bode žalil. Naslednji dan vzame Barlaam slovo od Jozafata, ker se boji, da bi ga Cardan kje ne izdal njegovemu očetu. Jozafat milo joka, in želi z njim iti v pušavo, ker bo doma keršanski veri več koristil kakor v pušavi. Na njegovo prošnjo mu Barlaam zapusti v spomja svoj plajš.

Jozafat čisto živi, se ostro posti in veliko moli, véasih vsó noč. To Cardana močno skerbi in od prevelike skerbi zbolí. Kralj Cardana v bolezní obiše. Cardan mu pové, da je zavoljo serčne britkosti zbolel, ker je kraljev sin Jozafat kristjan postal. Kralj hiti s spremiljavci za Barlaamom, pa ga ne najde. Dvornik Arah pové kralju, da pozná čarovca (copernika) Nahorja, kateri je duhovnu Barlaamu čisto podoben; ta Nahor naj se štuli, da je Barlaam, ter naj vpričo Jozafata vse keršanske nauke prekličé, in reče, da ga je bil s svojimi keršanskimi nauki osleparil, in nato bo mladeneč Jozafat odstopil od keršanske vere. Ta prekanjeni naklep je bil kralju všeč. Arah gre po noči k Nahorju, in mu pové omenjeni naklep. Nahorja pripeljejo zvezanega k staremu kralju, in glas se širi po vsem mestu, da so učenika Barlaama zasačili, in bo vse svoje nauke preklical.

Jozafat se silno prestraši, Bog pa mu razodene v prikazni namenjeno goljufijo. Kralj skliče očiten zbor, h kateremu so bili tudi kristjani povabljeni z obljubo, da se jim ne bo nič žalega storilo. Na kraljevi strani so stali mandarini (malikovavski služabniki), vražarji in čarovci, na Jozafatovi strani pa sta bila Nahor — podverženi Barlaam — in še en kristjan Barahija; drugi sem ter tje skriti kristjani se niso upali priti, ker niso kraljevi obljubi prav verjeli. Kralj se oberne k malikovavcem, rekoč: Če bote v razgovorjanji une premagali, bote k naj véči časti povzdignjeni; če pa bote od njih premagani, vas bom dal vse pomoriti. Jozafat pa se oberne k Nahorju — podverženemu Barlaamu — rekoč: „Gorjé tebi, o zapeljivec! ker si me s svojimi nauki tako gerdo osleparil, da sem vero svojega očeta zapustil in si njegovo jezo nakopal; zdaj pa je čas zgovoriti; če dokažeš, da je keršanska vera edino prava in resnična, bom v nji ostal do zadnjega zdihljeja svojega življenja; če pa tega ne dokažeš, in se daš mandarinom premagati, ti bom sam s svojo lastno roko jezik in srce izroval, da se nihče več ne prederzne zapeljati in separiti kraljevega sina.“ Nahor se silno prestraši, da je sam šel v zanjko, kjer ga čaka gotova smert. Božja naredba pa je bila, da je tudi malikovavec dajal Kristusu spričevanje. Nahor je že poprej veliko slišal od keršanske vere, in jo zdaj tako krepko in navdušeno zagovarja, da mu mandarini ne morejo kar besedice ne ugovarjati; bili so tedaj popolnoma premagani. Kralj se serdi nad Nahorjem, vender pa mu nič žalega ne stori, ker mu je bil dovolil keršansko vero zagovarjati. Jozafat se Nahorju zahvali, in mu svetuje, naj se v pušavo umakne, da ga kralj ne ukaže skrivši umoriti. Nahor najde v pušavi duhovna, kateri ga v keršanski veri natančno podučuje in kersti. Mandari so bili bičani, ker so svoje bogove tako slabo zagovarjali. Kralj jim noče več darovati.

Ker je bila omenjena zvižča spodletela, svetuje čarovnik Tevda kralju, naj vse moške strežnike mladencu Jozafatu vzame, in mu dá mladega ženstva v postrežbo. Med njimi je bila neznansko berhka kraljeva hči, katero je bil kralj drugemu kralju v vojski pograbil. Ta princezinja neprenehoma zalezuje čistega mladencá, in se mu v zakon ponuja, ter mu obeta, da se bode spreobrnila h keršanski veri. Jozafat ji odgovori, da je zakon tudi kristjanom dopušen, pa le tistim, kateri niso Bogu vedne čistosti obljubili. Mladeneč v hudih

skušnjavah zoper čistost kleči in moli, pa ga dremota obide. V tej dremoti vidi nebó odperto in slavo čistih duš; po tem pa se mu odpre peklenško brezno, v katerem vidi strahovite muke nečistih duš. Mladeneč se prebudi in na vsih udih trese ter nevarno zbolí. Oče ga v bolezní obiše; sin mu potoži svoje dušne britkosti, ter mu poslednjič reče, da mu je od same žalosti umreti, če mu ne dovoli iti za Barlaamom v pušavo. Kralj se boji za življenje svojega sina, in pošlje čaravca Tevda k njemu.

Jozafat Tevdu lepoto, vrednost in potrebnost keršanske vere takó živo popisuje, da ga nagne jo sprejeti. Tevda se verne k kralju in mu reče: „V resnici, o kralj! prebiva Duh Božji v tvojem sinu, mi vsi smo premagani. Velik je Bog kristjanov in velike so skrivnosti njih naukov.“ Tevda sežgè čarovske bukve, in gre po Jozafatovem svetu za Nahorjem v pušavo, kjer ga duhoven v veri podučuje in kersti.

Dvornik Arah svetuje kralju, naj izroči svojemu sinu vladarstvo v polovici svojega kraljestva, ker s tem mu bode misel, iti za Barlaamom, iz glave izbil in ga pri življenji ohranil. Ta nasvet je bil kralju všeč. Dasi ravno bi bil Jozafat rajše šel za svojim učenikom in duhovnim očetom Barlaamom, se je vender vdal volji svojega očeta, ter je prevzél vladarstvo v polovici njegovega kraljestva, ker je previdil, da bode keršanski veri domá bolj koristil, kakor pri Barlaamu v tuji deželi.

Pod vladarstvom Jozafatovim jenja preganjanje kristjanov, pregnani se vračajo v svojo deželo, v hribih skriti na svoje domovje, tempeljni se prenarejajo v cerkve in nove cerkve zidajo, duhovni z Jozafatom vred sveti evangelij oznanjujejo, mnogi ljudje po svetem kerstu tudi telesno zdravje dobivajo. Jozafat je bil ubogim, vbavam in sirotam skerben oče. Vsi ga spoštujejo in ljubijo. Bog očitno blagodarja njegovo deželo. To vidi stari kralj Abener in začne keršansko vero spoštovati, toraj piše svojemu sinu, da jo misli tudi on sprejeti in v polovici svojega kraljestva ustanoviti. Jozafat hvali Boga in hiti k svojemu očetu, ter ga v sveti veru podučuje. Kralj spozná vpričo vsih svojih dvornikov na očitem kraji pred postavljenim križem keršansko vero, in prejme sveti kerst. Abener v vsih rečéh posnema svojega sina, še 4 leta pobožno živi in dela ostro pokoro za svoje grehe. Jozafat mu oči zatise in moli 7 dni na njegovem grobu.

Jozafat se verne v svoje kraljestvo, razdeli svoje zaklade ubogim, in oznani svojim podložnikom, da bode spolnil svojo obljubo, in se podal v samoto. Ljudstvo in dvorniki na glas jokajo, ter mu branijo. Jozafat jih tolaži, ter jim svetuje, naj si pobožnega kneza Barahija za kralja zvolijo. Zgodilo se je. Jozafat dve leti iše v spokorni obleki svojega nekdanjega učenika Barlaama. Oh, koliko je bilo veselje, ko ga najde! Kako ljubeznjivo se objemata! Solze veselja jima migljajo v očéh. Barlaamovo veselje je bilo doveršeno, ko mu Jozafat pové, da je stari kralj sprejel keršanstvo, ga v svojem kraljestvu razširjal in v miru Gospodovem zaspal. Jozafat živi v vednem zatajevanji, molitvi in premišljevanji pri svojem duhovnem očetu. Barlaam mu razodene, da pojde kmalo v večnost, in mu daje poslednje nauke. Jozafat milo joka. Sveti duhoven mašuje, in Jozafata obhaja. Drugo jutro Barlaam vzdigne oči in roke v nebo, prosi Boga odpušenja grehov, mu priporoča Jozafata, ktereга pokriza, in izdihne svojo sveto dušo Bogu v roke. Jozafat ga pokoplje.

Jozafat moli noč in dan na grobu svojega duhovnega očeta, in na njem zaspi. V spanji se mu prikazeta dva moža v nebeški svetlobi; slednji ima svetlo krono v svoji roci. Jozafat ju vpraša: „Čegave ste svetli

kroni?" Odgovorita mu: „ena bo tvoja, če do konca stanoviten ostaneš; ena pa je tvojega očeta, kterega si ti od malikovanja odvernili in k pokori pripeljal“. Tudi Barlaam se mu prikaže v nebeški svetlobi. Jozafat ga prosi, naj ga seboj vzame v svetlo mesto. Barlaam mu odgovori: „Zdaj še ne; boš pa za menoj prišel v nebeško slavo, če stanoviten ostaneš v svetem življenji“. Jozafat se zbudí, in je močno oserčen. Jozafat preživi 35 lét v pušavi, in mirno zaspi v Gospodu v 60. letu svoje starosti proti koncu leta 383. Na Božji opominj pride pušavnik k njegovi celici in ga pokoplje zraven Barlaama. Ravno ta pušavnik gre na povelje Božje pravit kralju Barahiju, da sta Barlaam in Jozafat umerla. Barahija se berž vzdigne s spremljavci na pot, vzemši seboj dve lepi in dragi trugi. Kadar groba odkopljejo, najdejo oba svetnika nestrohnjena in žive barve; prijeten duh puhti iz njiju. Kralj pelje svetnika v trugab v Indijo, kjer sta bila slovesno položena v cerkev. O tej priliki se je mnogo čudežev zgodilo.

Vodilo sv. Barlaama in kraljevega sina Jozafata so bile besede Kristusove: „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih“. (Mat. 19, 21.) — Dasiravno nismo vsi k toliki poponomosti poklicani, si moramo vendar vsi za popolnost v nižji stopnji prizadevati. „Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma.“ (Mat. 5, 48.)

### Sveti angeli varhi

so zelo imenitni pomočniki pri odrejanji in podučevanji otrok. V malokterih bukvah sem to bral, zelo zelo gostokrat pa sam se prepričal. Dobro je znano, da keršanski nauk pri otrocih v šoli, še bolj pa pri teh, ki so šolo zapustili, je za marsikterega gospoda kateheta kaj težaven križ, posebno v sedanjih časih. Slišal sem pa pri nekem misijoni, kako so neki jezuit nam duhovnikom to-le povedali: „Kedar koli v kaki kraj pridem, kličem vselej prav goreče na pomoč sv. angele, ki so prebivalcem tega kraja za varhe dani; ker oni zamorejo veliko hudega zabraniti, in veliko dobrega pospešiti“.

Tedaj sem si mislil: kaj pa, ko bi angele varhe, ravno tako pa tudi patrone vseh tistih, ki keršanski nauk obiskujejo, ali pridigo poslušajo, na pomoč klical? Pričnem takó, in vsaki dan, posebno pa še tudi pred keršanskim naukom in pridigo se jim z dvema očenašema in češena-marijama priporočim; in morem poterditi, da se je veliko spremenilo, ter zdaj zvonjenje h keršanskemu nauku in k pridigi celo z drugimi občutljivi slišim, kakor popred. Ne vém, kako je to: šepetanje in drugi nemiri so nehali, slabo učenje in odgovori so se zboljšali, letanje iz cerkve pred večernicami je minulo itd. Pazljivost pa je vekša, vedno se je boljšalo, in zdaj brez vsega motenja z velikim veseljem podučujem in pridigam, ker spoznam, da je vse bolj veselo in prijazno, kakor popred.

Od tistega časa se pa tudi vselej pred šolo vsem angelom varhom in patronom svojih šolarjev ob kratkem priporočim, in to mi toliko pomaga, kakor pri keršanskem nauku in pri pridigi. Kdor se le na nebeške moči ima zanašati, kakor mi duhovniki na Nemškem (pa dostokrat mi kateheti v sedanjih časih), — zapušen od vsake človeške pomoči (celo še od staršev, ki pa zato tudi svoje poštenje pri otrocih vedno bolj zgubljuje): taki se uči moliti, kakor tisti, ki je na viharjem morju! — Povedal sem vam tukaj prosto, pa resnično, kar sem — že v svojih starih dnevih — sam doživel; morda kdo v enacih stiskah ravno tako dela, kakor jaz, in se potem prav dobrega vspeha veseli.

Tako pripoveduje nek star fajmošter v Badenu na Nemškem.

Uno spričevalo starega, visokovrednega častitljivega duhovnika priporočamo tudi staršem in gg. kateketom za premišljevanje. Mi katoliški redniki in kateketi se moramo vsi pač učiti bolj s čeznatornimi pomočki otroke odrejati, kakor smo, bodi Bogu milo, morebiti do zdaj delali. Odrejo v sedanjem času (kakor se vidi pri toliki večini tistih, ki so zlasti vikši šole zapustili) tlači huda osoda, in celo malo izdá, ker napčna modrost nove šege hoče brez Boga in nebeške pomoči odrejati. Še več: kdor je prepékan liberallec, ki vedno kriči: „naprej, naprej“ (ne k Bogu, temuč proč od Boga) in „luč, luč“ (ne luč, ki pomeni Kristusa, temuč luč od luciferja), taki odreja Bogu ukljub. Taki močno skerbé, da bi zrejencu pravo vero v Boga in večnost z zasme-hovanjem iz serca iztergali. Zato pa tudi toliko hude strasti v tolikih družinah, v tolikih šolah, česar smo se prepričali že nektere-krti, in še uni dan, ko so učenci neke nemške naprave v nekem mestu na Slovenskem imeli sv. Obhajilo. (Nadalje si ne upamo popisovati nadzvérske, več kot turške divjačnosti in neobtesanosti. Gorjé družini, gorjé človeku, vsaki hiši, kamor kateri takih obsedenih spačkov pride!)

Odreja se mladina le preveč z zaupanjem na natorne pomočke, pozabi se pa na čeznatorne. Z zgolj vednostjo in skerblijvostjo na vse strani se hoče več opraviti, kakor pa z milostjo iz nebés; zato se rado vse skazi.

Dobro si zapomnimo, da brez božjega blagoslova ni celo nič mogoče, in že celo pri odreji mladine ne. Častimo, kličimo na pomoč svoje in tistih angele varhe, ki so naši skerbi izročeni, bodi si že pri odreji otrok v učilnici ali doma, ali kateri poslušajo pri keršanskem nauku, pri pridigab itd. Pri vsakem poduku nam bodi v spominu: „Božja pomoč ostani vselej pri nas!“

### Šopek jesenskih cvetic.

Podlesek (*colchicum autumnale* — *Herbstzeitlose*). *Jesen-ska študija.*

(Pis. Rafael Skalovič.)

(Konec.)

Kakor je podleskov koren — čebulica — globoko v tléh skrita in v „devet sukenj“ zavita, tako je skrivna družba framasonov, internacijonalcev itd., ki okužijo marsiktero lepo dolino. Ravno zdaj ta smrad spodkopava velikansko cesarstvo Rusko. Bodo li mogli carski vertnarji to otrovno zél zatreti? Mnogo je že podleskovega semena zasejanega, po mestih skoraj povsod, a po neželili se kaj rado prime močvirnih tal in debelinaste zemlje, raztrosijo ga židovski in liberalni listi, strupena šopirna valovina. Se vé, da se delajo nedolžne, kakor dični cvet podleskov, ter imajo polne usta praznih besed o blagostanji, napredku, omiki itd., ali kakor je eden izmed njih rekel: „Mi hočemo to, kar čelo vsi dobri ljudje: „Resnico, moč, lepoto“. Pa kdor se njih pravila derži, zapade nasprotno v „laž, slaboto, gnjusobo“.

Čebulica podleskova ima neprijeten perček (kozlovsk) duh, ter je spomladi neki naj bolj strupena. Evo zopet čudne podobe onih nesrečnih, ki se vdajo mesenosti in razberzdanosti, ali padejo v šake kakemu skrivnemu društvu. Taki služijo tistemu, ki ima vécsi kozlovo podobo (stari Egipčani so ga tudi pod to podobo častili), hudiču, a njih duh se okuži s smradem. Bere se v življenji očetov pušavnikov, da je nekdaaj angej v človeški podobi spremljal pušavnika. Prideta

pa do nekega merliča, ki je že hudo dahnil, in pušavnik si koj nos zatisne, ker ni mogel prestajati smradu. Angelj ga vpraša: „Zakaj si pa nos mašiš?“ „Kdo more prestajati tak smrad, da ne bi nosa tišal,“ odgovori pušavnik. Dalje potujoča srečata lepega nališpanega mladenca. Angelj si jame nos tišati, kakor da čuti strahovit smrad, in ko ga začuden pušavnik vpraša, zakaj to dela, mu angelj odgovori: „Ta nečisti mladenec veliko huje smrdi pred Bogom in angelji Božjimi, kakor oni gnjili merlič pred ljudmi.“ (Markantius Hort. Past. p. 394). V življenji sv. Filipa Nerija se tudi bere, da si je nos tišal, kadar je kak nečistnež mimo njega šel. Naoproti so naj čistejše duše na svetu že nekak prijeten duh imele, ter ga še po smerti ohranile.

Podleska, kjer se zakoti, ni skoraj mogoče več popolnoma zatreti, ker ima globoko koreniko, in ako bi ga izkopali, bi senožet pokvarili. Naj bolje bi bilo spomladi meseca maja, kadar se valovina šopiri, jo brez uamiljenja porovati, preden seme dozoruje, tako bi tudi moč korena (čebulice) polagoma opešala, in podlessek bi odmerl. Tako je človeku skoro nemogoče slabe misli, skušnjave, popolnoma zatreti, pa ako v mladosti že zatira slabo poželenje in hudo nagujenje kroti, mu bode v starosti veliko laglje premagovati se.

Kakor vtelesnjen duh jesenski je dična nježna podleskova cvetlica, ali prva slana jo verže na tla, lepa barva hitro mine in postane gerda, blatna, kmalo ni sledi več za njo med drugo travo. Isto tako je greh kratke sladnosti, zgine ko senca, pa globoko v srcu pusti skelečo rano, strupeno želo. „Sladek med so ustnice nečistnice in svetel nje obraz, pa poslednje njeno je grenjko ko pelin, in ostro kakor na obé strani nabrušen meč.“ (Prov. V. 3.)

V starem poganskem Rimu je rasel pred mestnimi vratmi „Porta libitina“ nek gozdič, log, boginji mesenosti Libitini posvešen. Pa les onega loga je bil zavarovan, ter so ga rabili za germade, na katerih so merliče sežigali. Torej božanstvo veselja mesenega bilo je tudi božanstvo smerti. —

Pa detkena moja cvetlica, podlessek, ti si nedolžna stvarica Božja, dosti sem te danes obrekoval; moram tudi kaj dobrega o tebi reči. Ti v jesenskem v zimo prelazečem času edino z dičnim cvetkom kinčaš naše senožeti; tako bodo v jeseni našega življenja, kadar se bode zima smerti približala, edino le dobre dela kinčale in tolažile dušo našo, vse drugo odpade, nas zapusti, zgine. Kako nas bo veselil pogled na vse, kar smo zavolj Boga dobrega storili, ali hudega preterpeli, to ostane, kakor seme podleskovo, dobro zavarovano z „devetero suknjo“, ter bode spomladi vstajenja našega stoteren sad doneslo za večno življenje. Nobeno blago ne pojé podleska, in zima mu nič ne škoduje v korenu; tako nas opominja naš Zveličar, da si takih zakla ov nabirajmo, katerih tatovi ne ukradejo, in molji jih ne snedó.

Ker je sok podleskove čebulice dober za bolezen putiko (podagro — Gicht), ter so ga nekđaj kot skriven lek med vino mešali, da niso pijanci v nogah opešali (vinum colchici), naj bode za danes moj podleskov list zdravilo zanikarnim in razuzdanim, da se ne opijejo svetne obilnosti, ter da éversto korakoma proti večnemu domu, kakor jaz hitim domú, ker sem premišljevale podlessek skoro v noge ozebel. Že se je zmračilo in neka živalica mi okoli usés zenčí: „domú, domú!“ To so govnači, ki v večernem mraku vse križem letajo, dokler si ne najdejo prenočišča v sebi primérnem kraju, v blatu. Že malemu dečku, ko sem krave pasel, mi je rekel oče: Zvečer, kadar boš slíšal tistega kebra, ki pravi: „domú, domú!“ le vzemi šibo v roke, ter ženi domú, ker kmalo potlej bo „Ave-Marijo“ zvonilo. Ko sem s palčiko v roki iz jesenskega sprehoda se napotil

proti domu, so tudi volaréki in pastirci prepevaje goali domú, in čisto gerlo nedolžne deklice slišim, ki poje:

„O Marija, sladko imé,  
K tebi zdihuje naše sercé,  
Roža duhovna, milosti polna,  
Prosi za nas grešnike vse!“

S.

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

**Iz Ljubljane.** *List ljubljanskega škofijstva* („Laibacher Diöcesanblatt“), vredovan po gosp. Leop. Klinarji, je v prvi številki prinesel: Pastirski list, dani o nastopu do duhovstva; nekatere določila iz Rima v oziru na sv. leto in božične maše; okrožnico vojnega ministerstva o pregledovanji in pokopovanji samomorivcev, in od naučnega ministerstva o kerstnih listih za vojaško osebstvo, ki je doma; klic v prid pogorelcev v Veliki vasi; vabilo k naročevanju in duhovske spremembe. — Nosil bode list postave, ukaze in vravnave, ki duhovske reči zadevajo, pa tudi zgodovino naše škofije, sklepne izdelke pastirskih konferencij in druge vednostne času primerne spise, pa duhovske spremembe.

Določila sv. penitencijarije zastran odpustkov sv. leta se na to le izhajajo:

1. Ako je iz kacega vzroka le ena sama cerkev za obiskovanje odločena namesto 4 cerkev, — se mora vse štirikrat ravno tisti dan obiskanje opraviti, dosti pa je, če se po enkrat gre k cerkvi in se vsaki pot 4krat gre v cerkev in zopet iz cerkve; tako skoz 15 dni.

2. Za odpustek sv. leta veljá, ako kdo pogoje svojega škofa opravi tudi v drugi škofiji.

3. Ravno tako veljá, če spoved in sv. Obhajilo opravi v tuji škofiji, drugo pa doma.

4. Enako veljá, ako se kdo, ki je že nekaj opravil, preseli v drugo škofijo in tam po naredbi novega škofa dopolni obiskovanja.

5. Kdor se preseli zarad stanú, službe, zakona ali iz kakoršnega koli vzroka, še preden je opravil obiskovanja, mora začete opravila v novi škofiji doveršiti.

6. Ako je cerkev tako majhna, da zarad tesnobe ne morejo vsi vanjo pri procesijah za sv. leto, morajo tisti, ki so zunaj vrat, z unimi moliti, ki so znotraj, in tako so vsi eno telo in molitev veljá za odpustke.

7. Med sedanjim sv. letom zamorejo verniki dobiti tudi tisti popolnoma odpustek, ki je sklenjen z blagoslovom, ki ga škofje včasí dajejo vernikom v imenu sv. Očeta.

8. V sedanjem sv. letu dobi popolnoma odpustek za duše v vicah in zase vse na enkrat in ob enem, kdor obiskanja in drugo opravi.

**Iz Ljubljane.** (*Olika brez svete Cerkve.*) Kdo ima pomočke in zmožnost, kdo ima spretnost narode zrejati? Kdo ima k temu potrebno poslanje, oblast? Ne drugi, kakor sv. Cerkev. „Pojdite po vsem svetu, učite vse narode.“ S tem poveljem je sv. Cerkev prejela zapoved, nalogo in oblast, da mora narode učiti izobraževati, likati, blažiti, osrečevati. Zato se tudi brez Cerkve nikomur drugemu in nikjer to delo ne posreči.

Kakošen lagoj so gnali pred kratkim z „nemškimi učitelji!“ Rekli so, da ti so Francoze otepli, pripisovali jim neznansko inteligencijo, klicali so jih celo v slovanske dežele na shode, ali stopali saj z njimi v zavezo, dopisovaje si itd. Pa kaj so zdaj začeli pisati in na glas oznanovati iz Nemškega? Na Nemškem je čedalje huje (kakor povsod, koder se Cerkvi vpliv jemlje), razuzdanost se toliko strahovito razširja, da se ne dá več tako živeti, postave se morajo poojstriti: ne manj kot

64 novih kazenskih paragrafov se mora novemu zboru predložiti in pridjati nemškemu kazenskemu zakoniku. (Potreba bi bilo pač tudi drugod kaj podobnega zoper tolike hudobije.)

Res berlinski izkaz ministerstva za pravico razodeva, da število hudodelstev se je poslednji čas onod strahovito narastlo. „Magd. Ztg.“ pravi: „Ako bo divjaštvo v tej meri napredovalo, se bližamo naj britkejšim okolišninam.“

Liberalni listi, pravi moravski „Botschafter“, in z njimi kolobar njih brezsmiselnih blebetačev pri teh prigodbah in djanjih sedanjega časa in pri Bismarkovem poojstrovnanju zdravilnih pomočkov stojé v zadregi kakor otroci, ki se zasačijo pri debeli laži in so v taisti brez ugovora prepričani. Ti liberalni časniki in njih lažnjivi trabanti so dozdej svet skušali preslepiti, kako se svet razsvetljuje z novo „aufklärung“, s sramotenjem molitve, z metanjem križev iz šol, z zasramovanjem naj potrebnih čednost, z naj manjši mero keršanskega poduka, kar se le dá, z razširjanjem sovraštva zoper vero in Cerkev, češ, da se zatira „vraža“, praznovrstvo, in da bode ljudstvo zdaj še le svobodno, srečno, zdaj dospelo do blagostanja, ko bo otreslo Boga in vero. Kaj pa se je v resnici zgodilo?

Bismark, veliki očanec nemškega „liberalizma“, je prisiljen vsemu svetu naznaniti in prusko ministerstvo poterjuje, da razuzdanost in razdivjanost se med množicami leto na leto strahotno širi, prisegolomstvo, nesramnost in hudovoljno podkopovanje tujega poštenja zaliva občinstvo kakor povodenj, to vse pa v izgledni državi novošegne „aufklärung“, v pruski kulturobojski deželi! (Botschaft.)

Poglejmo pa tudi drugod. Kdaj je bilo toliko tatvin, ropov, pobijan, samomorov, toliko brezvestnosti in krivic v vsakem oziru, toliko nepoštenosti, ostudnih sleparij, kakor sedanji čas, česar so napolnovani vsi časniki! Lažliberalci so hotli iz vojníc spraviti versko čutilo in občutek čistosti in sramožljivosti, izpregli so pa s tim vse naj hujši strasti, in kdor te aposteljne laži posluša, ni le sam nesrečen, temuč pripomore ob enem k nesreči vsega občinstva.

Obegnimo se torej vsi skupaj k Bogu, solncu vse olike: bliža se konec sv. leta!

### Maloserčnim proti koncu svetega leta.

Sveto leto se bliža koncu. Kaj počenjaš, kaj boš počel, ki si morebiti v grehu hujše pokopan? Boš mar opustil vdeležiti se nezmerne milosti, katero iše milijone vernikov? Nikar! Tolika dobrota je vredna nekoliko truda. Premagaj svojo nemarnost. Ni tako težko, kakor se ti morebiti zdi: Serčno, brez odlašanja začni. Kadar boš dvakrat, trikrat cerkve obiskal, se ti bo že prijetno zdelo.

V naslednji dogodbi pa imaš ogledalo, po eni strani, kako nevarno je spravo z usmiljenim Bogom odlašati, po drugi pa, kako sladko je grešniku, kadar je premagal hudo ter se k Bogu obrnil. O kako sto- in stokrat taki potlej blagruje samega sebe v svojem prijetnem, mirnem stanu! Beri.

Bogat in imeniten mož je živel v veliki malomarnosti zastran zveličanja. Čeravno sredi pobožne družine, se vendar ogiblje vsih verskih váj in opravil in še celo terdi, da nima vere.

Leta 1835 ga v hiši na kmetih, v krajini Orne, napadejo hude in dolge bolečine. Mislili so že, da je blizo smerti. V neznanskih bolečinah neče slišati ne o duhovnu ne o zdravniku. Njegova pobožna, nepotolažljiva žena pa se v toliki stiski oberne k Mariji, Tolaž-

nici žalostnih in Pribežališču grešnikov. Pokaže možu svetinjo Marije Device, — kar pa si on terdo prepové. Težko je grešniku premagati se, ki je delj časa brez Boga živel. Bolezen hujši prihaja, žena še dalje moli in sklene še enkrat svetinjo mu ponuditi. Lejte, kaj molitev res premore! Zdaj jo sprejme in zaželi tudi duhovna.

Posljejo po duhovna, bolnik že tudi moli prav go-reče in prosi Boga za milost dobre spovedi. Spové se z občutki popolnega spreobrnjenja, prejme sa. zakramente za umirajoče z obljubo, da bo popravil pohujšanje, ki ga je dajal z nekeršanskim življenjem, ako mu Bog le še zdravje podeli. Tudi to je dosegel. Od zdaj se mu manjšajo bolečine in zdravnik mu pové, da že ni več nevarnosti. Pismo, katero je osrečeni nekaj dni pozneje, 10. grudna 1835, pisal svoji sestri, se tako le glasi:

„Moram ti naznaniti svoje čudovito spreobrnjenje. Kdo vé o tem bolje soditi kakor jest? Tudi nočem na nič drugega misliti, ko pretečeno življenje obžalovati in hvaliti Božjo previdnost. Oh, koliko hvalo sem ji dolžan! Moje serce, moja duša, vse je bilo naenkrat spre-menjeno v meni. Vera nastopi na mesto dvoma. Akoravno sem se spominjal svojih pregréh, je bilo moje za-upanje vendar že popolno, ko sem pribežal k Mariji. Ne morem dvomiti nad njenim očitnim varstvom, ker zadobil sem telesno, pa še dražje dušno zdravje. Moje perve stopinje so bile, da sem se šel zahvalit Bogu v cerkev v Champeaux (Šampó), kjer me je sreča došla, da sem predvčeranjem v praznik brezmadežanega Spočetja, bil pri sv. Obhajilu. Čutim se tako srečnega, kakor keli je mogoče na zemlji, in upam zadobiti stanovitoost vkljub ovir, ki si jih ne prikrivam za prihodnost. Milost, ki me je spremenila, me bo podpirala zoper satana in zoper ozir pred svetom.“

Njegova gorečnost se je v resnici le množila in s polnim srcem je govoril o neprecenljivih milostih, ki jih je prejel od Boga po priprošnji presvete Device.

Zdaj pa pojdi in stori tudi ti kako. Začni še danes cerkve obiskovati, ali saj jutri.

### Lepše študiranje.

Dandanašnji sega vse le po posvetnem, bodi si že denar in premoženje, ali strežba in mehkuženje počutkov. Zatajevanje, ki je vendar tako silo potrebno, je prav malo znano. Naslednje verstice iz življenja posebno slovečega moža utegnejo torej v marsikom dobre misli obuditi in ga k daljnemu premišljevanju napeljevati.

Sveti Ljudovik iz Granade, iz reda dominikanov, je bil ves čas, ki mu je pri izverševanju dolžnost njegovega duhovskega stanú ostajal, naj rajši v svoji celici ali v bukvarnici, ter ga je obračal samo v molitev, premišljevanje in učenje. Današnji čas se učenje, študiranje rameno čisla, zakaj bi se študija molitve in premišljevanja ne? Ljudovikova ponižnost in ljubezen do uboštvá je bila tolika, da je vedno le ponošeno obleko nosil. Iz velikega zatajevanja si ni dopustil naj manjšega počitka, vžival je le prav malo, razdelil ubogim vse, kar so mu v hudih boleznih za boljši postrežbo pošiljali, in še pustil ni, da bi mu v naj hujši zimi njegovo celico kurili.

Nekoč v hudem mrazu njegov tovarš k njemu pride in že postarnega pobožnega moža v taki zapuštenosti vidi. Zavzame se in pravi: „Prečastiti oče, velika starost vas že tare, že ste opešali od bolezní in slabosti, in vreme je neizrečeno merzlo, dajte si vendar v svoji celici zakuriti; in ker so že vaše oblačila tako ponošene in raztergane, da vas ne morejo varovati pred mrazom, mi dovolite, da vam preskerbim novo obleko“.

Starček ga prijazno poslušal in pravi: „Tega ni prav nič potreba. Ako me je Božje usmiljenje že toliko lét v hudi zimi obranilo, upam, da me tudi zdaj bode, zlasti ker je moja obleka še dosti terdna, da me varuje pred hudim mrazom“. Pri vsem tem pa, če tudi tovarš zelo vanj sili, vendar nikakor ne privoli, temuč mu odgovori v veliki priprostosti in ponižnosti: „Nehajte, častiti oče, in ne govorite dalje o tem, ker čez vse moje zasluženje dobro se mi godi. Gotovo jih je veliko, ki so bolj revni od mene, in pri tem še veliko boljšega stanú in življenja, ki se mraza tresejo in lakote umirajo; tem podelite, kar hočete meni dati, in me pustite tudi v prihodnje tako živeti, kakor sem vajen od mladosti!“

Ti tedaj, ki vedno misliš in veršaš, kako bi se prav zložno vravnal, si vedno več pridobil, le na viši in viši stopnjo časti prišel, — začni že enkrat študirati kaj boljšega, kaj blažšega, in prični pri zatajevanji, pri molitvi in premišljevanji. Vidil boš, da se ne boš kesal.

## Razgled po svetu.

**Laško.** Laška zbornica se je zopet pričela. Kakor današnji svet ne more drugač, da Cerkev terpinči, tako tudi laški tramasoni s svojimi krivicami še niso pri koncu. Tudi zdaj imajo na dnevu „verske prašanja“, ktere desničarji hočejo rešiti po hinavsko, pod plajšem postave, levičarji pa se nagibajo na silovitost in očitno preganjanje. To reč „Unità“ razlaga prav osoljeno, in laški poštenoviči si dopusté še do čuda veliko očitati (sej reč še ni dognana), gredó pa vendar le svojo pot.

Prišel je čas poslednjega napada; duhovstvo ima še kako mervico, tudi to se mu mora uzeti, toda po postavi „legalmente“. Učili so se boje laški ministri od Bismarka, ki je vratislavskega škofa Försterja izgnal iz njegove škofije in je potem „po postavi o vpravi izpraznjenih škofij“ sekvestriral premoženje. Omenjeni časnik meni, da napadanje na cerkveno lastino bode vojska doveršenega potertja. Tri točke imajo obravnavati, ki so: 1. nekako vravnanje cerkvene lastine; 2. nova oplenitev semen: zatertje stroškov za bogoslužne namene.

V prvem ozru je bila v postavi 13. maja 1871, ki zadeva lazujive zagotovila sv. Očetu, prihranjena vravnava cerkvene lastine. Poslanci so bili takrat zadovoljni z zagotovili, ker so dobro vedili, da vlada si je prihranila s tem neki dan, ki bode vse spet požerla, kar je dovolila. Tisti čas je prišel, kakor je Marko Minghetti napovedal pri neki pojedini v Kolonji 31. vinotoka. Oziroma na drugo točko hočejo seminišem uzeti dve tretjini njihovega premoženja. Tretja točka je jasna. Napoleonski prefekt Mordini (nomen — omen) je to zagovarjal z nekako novo pravnostjo („nuova giurisprudencia“), s kakoršno hočejo Cerkvi in duhovstvu vse pograbití. S tem mislijo novi ajdi Cerkev zatreti, opravili pa bodo ravno tako malo, kakor so opravili starodavni pogani: s krivico bodo razdjali sami svoje pajčevine in pokopali sami sebe. Znano je, kako so pri sv. Lorencu in pri tolikih družih svoje dni vohali in plazarili le po denaru in denaru pa po drugim premoženji. In kje so zdaj grabeži vere in lastine!? Takrat mlada Cerkev pa je razširjena po vesoljnem svetu; cvet človeštva — zarés cvet človeštva so njeni udje.

**Nemško.** Dva ovna, ki sta se v začetku v prijaznosti med seboj na Pija IX zaganjala, se že davno med seboj tako hudo terkata, da imata saj omotene, če ne krvavih glav. Imé jima je: Bismark in Arnim. V Zurigu (Zürich) na Švicarskem je prišla na svetlo knji-

žura, imenovana „Pro Nihilo“ (Za prazni Nič), ki obravnava rava med imenovanima možema. Vvod ima podpis iz Potsdama, 4. vinotoka. Knjižura je zbudila veliko zgledevanje in šumenje, ker pojasnuje vse, kar se je godilo še pred Arnim-Bismarkovim šviganjem. Bismark je s pravdo Arnima na 9 mesecev v ječo bacnil, Arnim pa (ako je res brošura od njega, kakor se misli) je Bismarka s to knjižuro v novo hudo ošeškal. Začetek razpora pripisuje knjižura shodu gr. Arnima z ministrom Eulenburgom in nekim prostomišljaškim cerkvenim dostojnikom iz Kolonije v Emsu l. 1872. V tem dogovoru je Arnim poterdil misel dveh tovaršev, da začeta silovita politika Bismarkova zoper škofo in duhovstvo ne more gnati do prusakom doželenega cila. Se vé, da tako rešetanje Bismarkovega otepanja po Cerkvi in duhovstvu Bismarku ni bilo všeč.

Druga reč, ki je Bismarku jezo podkurjala, je bilo to, ker je iz nekterih pisem menil vediti, da gr. Arnim ima biti veliki kancelar nemškega cesarstva. Obsega pa knjižura tudi nektere vradne, dosedaj neznane dopisevanja. Med temi je posebne zanimivosti določilo kanclerja Bismarka od 19. rožn. 1873, ki hudo graja in šiplje grofa Arnima zarad njegovih neposrednjih sporočil do cesarja.

Brošura je na Pruskem prepovedana, Arnimu pa zarad njé zopet z novo pravdo žugajo.

**Drobne novice.** Francozi se nekako ponašajo, da so od početka leta dobili kar celih 110 milijonov več državnih dohodkov, kot je bilo postavljeno v predštevju. Naj bi pomnili, da jih sliši oné, ki se s francoskimi milijardami ni nasitil. — Naznanil o vedno novih roparstev, tatvin in tolovajstev po Laškem ni ne konca ne kraja. Čudno ni... , sej se tudi vedno naznanja, kako se je zopet to pa uno svetišče Cerkvi ugrabilo! — Laška vlada obravnava z britansko, da bi pridobila otok sv. Helene ter bi ustanovila ondi naselbo spokornikov. Pač potrebno! Sej če bode tako se dalje vertilo, bode treba še veliko veliko tacih spokornic, in še nič ne bode pomagalo, dokler se framasoni sami ne bodo pričeli pokoriti. — Grof Monti, tajnik gr. Chamborda, je dospel v Pariz v posvèt s postavnimi (legitimističnimi) poslanci, piše časnik „France“. — Pruski princ Karol je na potu v Petrograd, ter bode s carjevo družino obhajal praznik sv. Jurja. Čudno; luterani zaničujejo češenje svetnikov, in vendar pojde protestanski princ k ruski razkolniški družini sv. Jurja obhajati! — Nemški cesar je v dolgem govoru do treh predsednikov državnega zbora tudi pravil, kako navdušeno je bil na Laškem sprejeman, da je v novo poterjeno prijateljstvo obeh narodov, pa kako vzvišeno miren (!?) je sedanji evropejski stan. Tudi ima terdno upanje, da se bo bosniška zadeva mirno rešila (potem ko je že toliko kervf prelite)! — V Indiji sultan Izmail zbira znatne moči, da bi Angleže pregnal iz Malake. V Peraku rogovileži obsedajo angleško rezidencijo. Za vero in omiko bi bilo slabo, ako bi azijansko barbarstvo zmagalo. Iz Šangaja naznanujejo, da tudi v okrajini Knikovski je rogovilstvo. — V Heidelbergu sta dva Japonca ovenčana z doktorsko častjó. Poslana sta bila na prvo v severno Ameriko, po tem pa v Evropo na Nemško doveršit si odgojo in vednostne nauke, zlasti v politiki... Prav je, da bi ti kosmati fanatikarji se naučili po svetu kaj človekoljubja in jenjali uboge kristjane terpinčiti, zlasti ker sedaj že spet „olikani“ evropejci v roke jemljejo ta posel! — V Čilejski republiki nastopajo volitve, in kaže, da liberalna vlada bode konservativni dala podporo. — Na španjskem otoku Kubi manjka denara, kakor domá v Madridu, da bi se mogli vojskovati zoper „rebele“, piše „Epoca“ v Madridu. Osem tisuč vojakov imajo še odpraviti na Kubo. — Francoski državni zbor

v Versaillesu se že davno pečá z volitveno postavo; 10. t. m. so obravnavali, če bi dopustili vojaštvo k volitvam. — Naznanuje se, da cesar Viljem je k sebi poklical kanclerja Bizmarka in kneza Hohendobeskega, poslanca v Parizu, v posvèt zastran ohranjenja (?) miru. Taki pogovori, méni „Unità“, imajo toliko večí tehtnost, ker lordu Disraeli v poslednjem svojem govoru na kosilu pri lord-majoru Londinskem se je hotlo ločiti angleško politiko od politike treh cesarstev. Rekel je, da Anglija bi pokazala „svojo moč in hrabrost, ako bi okolišine zahtevale“. Nemški cesar, kateri bi hotel peruti svojega varstva (?) razprostrirati nad celo Evropo, ni mogel biti zadovoljen s temi besedami, in zato se je posvetoval, kaj bi bilo početi. Borza v Parizu, na Dunaju in v Berlinu se je tega ustrašila. — V Parizu se je 9. t. m. obhajala sv. maša za Garcia Moreno-ta, bivšega katoliškega predsednika Ekvadorskega, ki so ga tolovajski ljudje zaklali. Soš'o se je bilo čez 1000 ljudi. Med njimi je bil vnuk Morenov, nadškof iz Borgesa, škofa Angerski in Neverski, mons. Segur, mnogi pariški fajmoštri, redovniki in redovnice raznih redov, poslanci, vojaki, člani katoliških društev in katol. časništva. — V pruskih političkih krogih se boje razodeva neka sumljivost (recimo: nevošljivost) do Rusije, ki si prilastuje brambo bosenških in ercegovinskih upornikov ter od turške vlade zahteva poročstvo za doveršitev obetanega zboljšanja, češ, da se je pred nekterimi mesci Rusiji to zdelo nepotrebno. — Huda otročja šiba, vratna vnetica, se je dosti ljuto prikazala tudi v Milanu. 10. t. m. je bilo samo v bolnišnici „Osp. maggiore“ oddanih 5 otrók s to boleznijo. Naj se poboljšajo v sv. letu posebno tudi otroci, ki so dostikrat že v svojih prvih letih močno zaukarni in spačeni, zato ne mara (in pa da še ktere za zveličanje pridobi, ki bi se pozneje pogubili) Bog otroke s posebno šibo tepe. — Iz Carigrada naznanujejo, da visoka Porta je okrožja Trebinje, Bileće, Matzko, Nikšić, Pivo, Ljubinje odločila od Bosne in bodo imele l'čeno upravo po evropejsko pod keršanskim poglavarjem Kostant.-effendijem. Vilajet Kostan bi so imenovala nova okrajina. — „Bund“ v Bernu naznanuje, da vlada je sklenila preklicati tisto določilo, po katerem so bili Juraški duhovni pregnani. Tako je katoliška stanovitnost premagala terdoserčnost preganjavcev. To je tudi Bismarku bunka po butici! — Turški časnik „Bassiret“ pravi, da je na severu (v Bosni in Ercegovini) 164 000 mož turške vojne. — Družbi Jezusovi je umerl slavni orientalist o. Wenig, ki je bil poterjen za rektormagnifika na univerzi v Inomostu. — V Turon na Francoskem je bilo silovito ljudstva priromalo na grob svetega Martina undan na njegov god. Sploh se mora reči: Francozi so začeli moliti in zato je upati, da jih Bog morebiti vender ne bo dal zopet krivovercem v roke, ako ne bode prevagovala brezbožnost rudečkarjev. — Pravda zoper morivce časnikarja Sonzognotta v Rimu je dokončana: Frezza morivec, Luciani glavni deležnik, pomočniki Armati, Morelli in Farina — so vsi obsojeni na terdnjavo za vse žive dni. —

### **Cret in sad zreste molitve.**

**Zahvala.** Neka M. E. iz R. je od mertvouda zadeta celih 48 ur v popolni nezavednosti ležala. V tej smertni nevarnosti priporočil sem jo Mariji Devici, da bi ji na Njeno priprošnjo vsaj toliko odleglo, da bi svojo sicer nezadolženo zmoto spoznala (bila je protestanka) ter v naročje sv. katoliške cerkve se povernila. Res ji odleže; in ona, ki je še zdrava govorila: „od svoje vere nikdar ne odstopim“, je v hudi bolezní 27.

julija t. l. na smertni postelji katoličanka postala. Pa reva za mertvoudom drugo bolezen dobí: pljuca so iz nje smerdele, da ni bilo skoraj mogoče hudega duha prenašati, in precej velika rana se ji odpre, da še na herbtu ležati ni mogla; iz rane ji teče ravno tako smerdljiva reč, kakoršno je iz pljuč metala. Bila je v drugič na koncu življenja. Naš izverstni, vse hvale vredni gospod zdravnik je nad njenim življenjem obupal in očitno rekel, „da ne vé, kaj da jo še pri življenji derži“. Ni je bilo že družega kot kost in koža.

Naprosim toraj nektere osebe, da z menoj vred v čast naše ljube Gospé presv. Serca 9dnevnicó za njeno zdravje opravljajo; in berž ko smo jo že v drugič Mariji priporočili, se ji tudi vidno boljšati začne. Zdaj je zdrava in se z veseljem učí keršanskega nauka. Toraj naj serčniši zahvala naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca!

L. B., duh. pom.

**Mariji preserčna zahvala!** Prehuda in nevarna bula se mi je bila naredila na očesu; vsi so rekli, da se mi bo oko pokazilo; že 40 dni nisem nič vidila. Začela sem se Mariji živo priporočati, devetdnevno češenje k nji opravljati, in precej nato sem začela nekoliko viditi ter sem se popolnoma ozdravila.

V Ljubljani, 14. listopada 1875.

M. S.

**Preserčna zahvala naši ljubi Gospej za prejete dušne dobrote na njeno priprošnjo!**

Ana, v Ljubljani.

**Prošnja.** Nekdo, ki je tudi ud bratovšine Ma're Božje Gospé presv. Serca Jezusovega, prosi z vsim zupanjem vse svoje soude, naj mu sprosijo po Mariji zdravje in če ga doseže, hoče to o svojem času v Danici z naj večí hvaležnostjo naznaniti.

**Prošnja.** Sestra priporoča svojega razuzdanega brata, kateri je sosebnó pijančevanju, preklinjanju, nečistosti in nagli jezi vdan, vsim družnikom bratovšine „Naše ljube Gospé presv. Serca“ v gorečo molitev, za spreobrnjenje ter ponižno prosi: „Spomni se, o naša ljuba Gospa vsih molitev zanj“. Po uslišani molitvi hoče v Danici zahvalo naznaniti.

**Odgovor na nektere vprašanja č. g. M. A., ki veljá sploh.**

Želim razširjati bratovšino Naše ljube Gospé presv. Serca, prosim naznanite mi:

1. Kam se pošiljajo imena? **Odgovor:** Preča-titemu vodniku gosp. kan. in stoljnemu fajm. Jožefu Zupanu, ali pa č. g. Jak. Dolencu, stoljnemu kaplanu, ki zapisuje.

2. Ali zadostuje, da se imena predstojništvu pošljejo? **Odgovor:** Zadostuje.

3. Pri kom se dobivajo podobice in avetinje? **Odgovor:** Pri gosp. bukvarju Henr. Ničmanu à 2 kr.; tudi g. J. Dolenc zamore to oskerbeti.

### **Listek za raznoterosti.**

**Iz Ljubljane.** (Iz vradn. škofijskega lista.) Preč. g. Martin Pogačar je postal direktor in č. g. Leop. Klnar arhivar kn. škof. pisarnice (prideržavši dušno pastirstvo na Gradu);

kanonika pp. nn. gg. Mat. Meršol in Peter Urh revizorja cerkvenih poštevov; Mons. Janez Globočnik, knežje-nadškof. tajnik v Gorici, je postal pravi konzist. svétnik ljublj. kn. škof. konzist.

V nemški Gradec v filozofijo so poslani čč. gg.: Jan. Svetina, Mavr. Šarabon in Ant. Žlogar.

Č. g. Ant. Dolinar, kapl. na Dobrovi, je prišel za prefekta v Alojzijeve.

Preč. g. Andrej Potočnik, fajmošter v pokoju, so stopili preteklo sredo v 90. leto. Rojeni so bili namreč 17. listopada 1786. Na opomin njih sorodnikov preč. gospodov gvardijana o. Salvatorja Pintarja in brezovškega fajm. Jan. Potočnika so nekteri prijatli ta dan omenjenega gospoda s svojim obiskanjem razveselili in izročili so jim prav lepo spominsko tablo, na kateri je bila v raznih barvah prelepo natisnjena letnica:

Caro Andree nonagenario amici eius gratulantes afferunt Vota sua. Podpisani so med drugimi tudi posebno odlični gospodje.

Posvečeni so bili prečastitljivi gospod 11. kimovca 1814, tedaj so dopolnili tudi že 61. leto svojega mašništva in so pri tako dobrih dušnih in telesnih zmožnostih, da še zmeraj mašujejo. Torej vsi po pravici kličemo s kronografistom:

Laetare salvas Tibi Andrea  
Potočnik — IVbilantes precamur!

P. B.

Veselj', Potočnik se Andrej, Ti sreča bodi mila!  
Tako glasijo danes naše serčne se vošila.

Naj stareji duhoven naše škofije so prečast. gospod Frančišk Pirc, bivši misijonar v Ameriki, rojeni 20. listop. 1785 v Kamniku, ki torej 20. tega mesca, to je, jutrišnji dan, imajo spolnjeno devetdeseto leto svojega življenja. Posvečeni so bili 13. sušca 1813, so torej že v 63. letu svojega mašništva. Stanujejo v šenklavški duhovski hiši in še so toliko terdni, da zamorejo še vsak dan v cerkev iti.

Za njimi prvi so prečast. gosp. Mihael Borc, rojeni 24. kim. 1786 v Mengau in posvečeni 11. kim. 1814, ki so torej tudi že pred 2 mesecema nastopili 90. leto svojega življenja in so v 62. letu svojega mašništva. Ta mnogozasluzni gospod so še v duhovskem pastirstvu pri sv. Trojici v Moravski fari.

**Spodbudek za delo sv. Detinstva.** Iz blage roke so nam došle naslednje verstice: „Po ljubih „Monatrosen“ spodbujena in podučena, Vam pošljem nekaj obrabljenih pismenih mark v dobri Vaš namen. Žal mi je, da več ne morem storiti. V prihodnje bodem jih prav pridno zbirala, in da bi jih pač mogla prav veliko stotin dobiti za blagor in zveličanje ubozih poganskih otrok.

Iz Idrije 5. listop. 1875. K. P.

V Konjicah pri sv. Ani, kakor piše „Gosp.“, je že postavljen nepozabljivemu dekanu Rozmanu lep spominek iz belega marmorja pohorskega. Napis ima: „Pokojišče preč. gosp. Jožefa Rozmana, častn. kanonika lav. škofije, kn. šk. konzist. svetovalca, nadžupnika in dekana v Konjicah. Rojen 10. pros. 1812 v Stražišču poleg Kranja, † 12. vel. serp. 1874. R. I. P.“

Mil. knez in škof Lavantinski bodo 21. t. m. v Zdolih novo cerkev posvetili.

Liberalni laški trgovci so imeli te dni shod v Rimu in sedeli so tudi v nedeljo! Treba je bilo seje v nedeljo, da se dá trgovstvu izgled oskrunovanja dneva Gospodovega; in ravno odkar se skrunijo prazniki (Poslušajte tudi ljubljanski štacunarji!), od tistega časa se je italijansko trgovstvo z naglico pognalo na pot bobna in razdjanja, — pravi „Unità“ v Torinu 16. t. m.

Na „svobodnem, zedinjenem Laškem“ celo hranilnice niso varne pred sleparstvom. V Kazalu (Casale) se je 9. t. m. pričela velikanska pravda zoper blagajnika in

tajnika ondotne hranilnice, ki sta zatožena, da sta zlagoma izmikala celi milijon in 53 tisuč lir! Na vse zadnje bode svet s strahovito težo vsak dan obilniših hudodelstev prisiljen prepričati se, da sv. Cerkev kaže pravo pot, ne pa dandanašnji „osrečevalci“! —

Na Danskem v Jütlandiji sredi luteranov se v novo širi sv. katoliška Cerkev, katero so pred 300 leti po sili zaterli. V mestu Aarhus-u so une dni dozidali zalo novo cerkev s šolo vred. (Gosp.) — Jütlandija je gornji del nekdanjega cimbriskega polotoka, ki se šteje k Danskemu, med Kategatom in Severnim morjem, s kacimi 700.000 prebivavci.

Naj jenjajo vojske! „Dokler hoče en narod drugega tlačiti, tako dolgo bodo vojske“. To piše katoliški veri sovražen list. — Ali da narod naroda ne bo tlačil, vekomaj nikoli drugač ni mogoče, razun le s tim, da narodje v resnici sprejmejo in djansko zveršujejo keršansko-katoliške nauke in načela... Capito?

## Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. gosp. Merjašec pride iz Drage za kaplana v Cernomelj; č. g. Fr. Zbašnik iz Čateža v Mirno peč; č. g. Fr. Černalogar iz Mirne peči za II. na Kerko, kjer č. g. Lor. Oblak postane I. kapl.; č. g. P. Kramar iz Polhovega gradca v Selce; č. g. Ljud. Škufca v Polhov gradec; č. g. Jož. Poklukar v Metliko. — Č. g. Damijan Pavlič je postavljen za administratorja v Sodražici. — Č. g. Peter Režek je dobil faro Stari terg pri Poljanah. — Fara Adlešiška je 2. novembra zopet razpisana. — Č. gosp. Jan. Tavčar pride iz Planine v Breznico. — Č. g. A. Rihar od sv. Križa pri T. v Planino.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Anton Pučko je postal župnik v Polenšaku in č. g. Martin Brezovšek provizor pri sv. Martinu na Pohorju. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jože Hajšek za I. v Škale; Anton Merčnik v št.-II na Goričkem; Anton Lednik za I. v Ruše; Jože Rostaher v Cirkovec, in Juri Galun k sv. Emi. — Fara sv. Martina na Pohorju je do 24. t. m. razpisana.

## Dobrotni darovi.

Za novo napravo bolehnih v Ljubljani: Prejel gosp. Heidrih posebej: iz Kostanjevice 10 gl.; N. N. 30 gl.; č. g. St. iz Gotenic 5 gld.; g. Mol. iz Loke 15 gld. — Prejelo vredništvo: Č. g. Jernej Jarc, fajm. v Dolu, 5 gl.; Smledniški č. g. duhovni pastir in farmani 31 gl.; g. Miroslav Tomec 1 gl.

Za sv. Očeta: Neimenovana oseba iz Polhovega gradca 2 gl.; druga 1 gl. sr. — Fr. Z. 1 gl. s prošnjo sv. blag. za zadnjo uro. — Od sv. Jakopa pri Savi 3 gl. po g. B. — Neimen. 1 gl. sr. s prošnjo sv. blagoslova za skesano odkritoserčno spoved za sv. leto.

Za afrikanski misijon: Iz Breznice Fr. Z. 1 g. — Od sv. Jakopa pri Savi 4 gl. 98 kr. po č. g. B. — Č. g. f. J. Jarc 2 gl. — G. proš. dr. Jarc 3 gl. — Po g. fajm. Tedeški-u 3 gl.

Za sv. deželo: Č. g. J. Dol. Šentjanški: Zbirke A. L. prejeli. — Iz Radeč zbirke A. L. prejeli.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Od sv. Jakopa pri Savi 4 gl. 58 kr. č. g. B. — Iz Breznice: Frančiška Zupan iz Smokuča 10 gld. in nekaj obleke; drugi farani 18 gl. 50 kr. — Iz Zaspega po čast. gosp. fajm. 9 gld.